

رشد چهار برابری صنعت گلخانه‌ای آذربایجان شرقی

آذربایجان شرقی از استان‌های پیشرو در توسعه کشت گلخانه‌ای کشور در هفت سال گذشته بوده، به طوری که بر اساس آمار و اطلاعات منتشر شده، در این مدت، این صنعت در این خطه رشد چهار برابری را تجربه کرده است.

به گزارش ایرنا، کشت گلخانه‌ای به ویژه در استان‌های همچون آذربایجان شرقی که به دلیل واقع شدن در حوضه آبریز دریاچه ارومیه، تغییر الگوی کشت در آن ضرورت حیاتی است، بهترین راهکار صرفه جویی در مصرف آب محسوب می‌شود، به ویژه اینکه بخش کشاورزی به استفاده بیش از ۷۰ درصدی منابع آب متهم است.

کارشناسان می‌گویند که در کشت گلخانه‌ای علاوه بر بهبود چشمگیر بهره‌وری در مصرف آب نیز نسبت به کشت سنتی ۷۰ درصد صرفه جویی رخ می‌دهد که برای کشوری مانند ایران با اقلیم خشک و کم‌آب حایز اهمیت اساسی است.

آذربایجان شرقی نیز که تا قبل از شروع خشکسالی‌های ۲ دهه قبل تنها آب آورد رودخانه «اجی‌چای» (تلخه رود) آن سالیانه به ۲۰۲ میلیارد مترمکعب می‌رسید و جاده‌های روستایی و حتی بین‌شهری آن در اثر طغیان دریاچه ارومیه به زیر آب می‌رفت، اکنون با مشکل حاد کم‌آبی مواجه است.

با این رویکرد بخش کشاورزی آذربایجان شرقی در سال های اخیر شاهد جهش در سطح زیرکشت گلخانه ای بوده، به گونه ای که امروز بزرگ ترین مجتمع گلخانه ای کشور و خاورمیانه با بیش از ۲۰۰ میلیون یورو سرمایه گذاری ارزی در منطقه آزاد ارس در ۱۳۰ کیلومتری شمال غرب تبریز واقع است.

فعالیت ۴۸۹ واحد گلخانه ای در آذربایجان شرقی

رئیس سازمان جهادکشاورزی آذربایجان شرقی از وجود ۴۸۹ واحد گلخانه با سطح ۲۳۵ هکتار در استان خبر داد و گفت: تا ۱۰ سال آینده، سطح محیط های کنترل شده کشاورزی در استان از یک هزار و ۵۰۰ هکتار فراتر خواهد رفت.

اکبر فتحی امروز اظهار کرد: گلخانه های آذربایجان شرقی سالانه ۵۹ هزار تن سبزی و صیفی، تعداد ۲۲ میلیون و ۵۰۰ هزار رز شاخه بریده، ۶۰۰ هزار اصله درختچه های زینتی و ۷۰۰ هزار نشاء گل های زینتی فصلی تولید می کنند.

وی گفت: همچنین گلخانه های دیگری با وسعت ۵۷ هکتار در منطقه آزاد ارس، ۳۱ هکتار در منطقه خداآفرین، ۴۰ هکتار در شبستر و ۲۵ هکتار در شهرستان هریس به مجموع ۱۵۳ هکتار نیز در حال اجرا است.

فتحی در خصوص صیفی جات کشت شده در گلخانه های استان، گفت: محصول خیار در سطح ۷۷ هکتار به میزان ۱۸ هزار و ۵۰۶ تن، محصول گوجه فرنگی در سطح ۱۱۲ هکتار به میزان ۴۱ هزار و ۳۱۹ تن و محصول فلفل دلمه ای در سطح ۲۰۲ هکتار به میزان ۲۴۵ تن تولید می شود؛ همچنین در سطح ۸۰۳ هکتار نیز سالانه ۱۹۰ تن توت فرنگی کشت می شود.

وی افزود: پارسال ۲۸ هزار تن گوجه تولیدی گلخانه های استان از گمرک تبریز و جلفا به کشورهای همجوار صادر شده است.

فتحی در خصوص وضعیت استان از نظر توسعه گلخانه ها، گفت: در برنامه پنج ساله ششم اقتصاد مقاومتی، برنامه ای برای توسعه گلخانه ها به میزان ۵۱۰ هکتار وجود دارد که در این راستا گلخانه های استان از آغاز این برنامه، سه برابر ۲۰ سال گذشته توسعه یافته و استان رتبه سوم کشور را از نظر سطح توسعه کسب کرده است.

وی با بیان اینکه آذربایجان شرقی در توسعه گلخانه ها در ۵ ماهه نخست امسال رتبه نخست کشور را دارد، ادامه داد: در اصلاح و

بازسازی گلخانه‌ها نیز در سال ۹۸ از ۱۱ هکتار برنامه، ۱۹۰۵ هکتار کار اصلاح انجام گرفته است.

وی در خصوص گلخانه‌های کوچک مقیاس، اظهار کرد: جهت افزایش تولید در محیط‌های کنترل شده گلخانه‌ای، افزایش بهره‌وری از زمین‌های خرد و کوچک مقیاس کشاورزی و تسریع و تسهیل در فرآیند صدور مجوزها و پروانه‌ها اقدام به صدور بیش از ۱۳ هکتار گلخانه در مقیاس‌های ۵۰ تا ۳۰۰ متری در محدوده روستاها و مناطق شهری انجام گرفته است.

رشد حدود چهار برابری سطح گلخانه های آذربایجان شرقی

مدیر امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی نیز در گفت و گو با ایرنا از رشد چهار برابری سطح گلخانه های استان در دولت تدبیر و امید خبر داد.

محمدباقر بی پروا افزود: در حالی که سطح گلخانه های آذربایجان شرقی تا سال ۱۳۹۲ به ۵۲۰۶ هکتار می رسید، این رقم در سال نخست فعالیت دولت تدبیر و امید با رشد حدود ۱۲ هکتاری به ۶۴۰۵ هکتار و سال بعد به ۷۲ هکتار رسید.

وی به رشد جهشی گلخانه های استان در هفت سال اخیر اشاره کرد و ادامه داد: سطح گلخانه های آذربایجان شرقی در سال ۱۳۹۵ به ۱۲۱ هکتار و سال بعد از آن به ۱۶۵ هکتار افزایش یافت.

وی سطح گلخانه های آذربایجان شرقی در پایان سال گذشته را ۲۲۰ هکتار اعلام کرد و یادآوری کرد: سطح گلخانه های استان در نیمه نخست امسال به ۲۳۵ هکتار افزایش یافت.

بی پروا تشریح کرد: شهرستان جلفا با داشتن ۱۰۰ هکتار گلخانه رتبه نخست استان را در این خصوص داشته و شهرستان تبریز با سطح ۳۰۴ هکتار گلخانه، شهرستان مرند با سطح ۱۶۰۹ هکتار گلخانه و شهرستان شبستر با سطح ۱۶۰۸ هکتار گلخانه در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

وی با بیان این‌که سیاست گذاران مرکزی در ابتدا عقیده داشتند که آذربایجان شرقی به دلیل سردسیر بودن باید در توسعه گلخانه با احتیاط بیشتری عمل کند، گفت: به این دلیل در توزیع تسهیلات و سایر امکانات، استان با کمترین توجه روبه‌رو می‌شد ولی با این حال توسعه گلخانه‌های استان از دهه ۸۰ به بعد شتاب قابل توجهی گرفته

است.

وی ادامه داد: از سال ۸۶ با سطح زیرکشت ۲۲ هکتار شروع شده و در سال ۹۲ به ۶۴ هکتار گلخانه رسیدیم و این امر در شرایطی اتفاق افتاده که این صنعت بسیار نوپا از تکنولوژی وارداتی بهره میبرد که البته در پنج سال گذشته با بومی شدن صنعت گلخانه داری، شتاب توسعه این بخش در استان بیشتر شده و در این مدت به حدود ۲۲۰ هکتار در شش ماهه اول سال ۹۸ رسیده است.

مدیر امور باغبانی جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی ادامه داد: با تداوم این روند تا ۱۰ سال آینده، سطح محیطهای کنترل شده کشاورزی از ۱۵۰۰ هکتار فراتر خواهد رفت و این امر با توجه به تخصیص آب چند سد مهم همچون سد عمارت و سد حاجیلرچایی و تبدیل اراضی و باغات قدیمی با مصرف آب زیاد به گلخانه منطقی به نظر میرسد.

وی گفت: استفاده از تکنیکهای مدرن و نیروهای متخصص داخلی و ارزیابی بازارهای کشورهای همسایه میتواند علاوه بر حفظ منابع آبی و خاکی استان و صادرات تولید به ارزش افزوده بسیار بالایی نیز دست یافت مثلا چنانکه در ۱۰ سال گذشته گوجه فرنگی در محیط باز با کمترین سود و گاهی اوقات ضرر به فروش میرسید و با تخریب اراضی و مصرف آب زیاد ضایعات فراوانی نیز به همراه داشت اما اکنون تولید این محصول در گلخانه ضمن ارزش درآمدی بالا، ایجاد اشتغال، ارزآوری بالای کشور، مصرف آب را نیز بهینه کرده است.

تصویب ۵۶۵ میلیارد تومان تسهیلات برای طرح های گلخانه ای

کارشناس مسوول گلخانه های جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی نیز در گفت و گو با ایرنا اظهار کرد: تاکنون ۱۶۹ طرح گلخانه ای بزرگ مقیاس به وسعت ۷۳ هکتار و با سرمایه گذاری ۳۴۳ میلیارد تومان به کارگروه استانی رفع موانع تولید جهت دریافت تسهیلات معرفی شده است.

اصغر نقشی افزود: همچنین ۱۷۷ طرح گلخانه ای بزرگ مقیاس با ۷۶ وسعت هکتار و ۵۵۳ میلیارد تومان سرمایه گذاری توسط طاعضای کارگروه استانی کارشناسی شده است.

وی تعداد طرح های مصوب کارگروه را ۱۱۷ طرح بزرگ مقیاس به وسعت ۶۵

هکتار برای دریافت ۵۶۵ میلیارد تومان تسهیلات بانکی ذکر کرد و گفت: علاوه بر این ۶۲ طرح کوچک مقیاس گلخانه ای به وسعت ۱۰۵ هکتار و ۷۰۶ میلیارد تومان اعتبار در کارگروه استانی مصوب شده است.

وی تعداد طرح های گلخانه ای متوسط مقیاس مصوب کارگروه آذربایجان شرقی را ۴۹ طرح به وسعت ۱۳۰۵ هکتار ذکر کرد و ادامه داد: ارزش اعتبارات مصوب برای این طرح ها ۷۲۰۴ میلیارد تومان است.

کارشناس مسوول گلخانه های جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی در خصوص راه های افزایش میزان تولید محصولات، گفت: می توان با افزایش سطح زیر کشت، میزان تولید را ارتقا داد اما برای انجام این اقدام با محدودیت آبی و خاکی روبه رو هستیم در نتیجه تنها راه بهبود عملکرد محصولات کشاورزی در واحد سطح است.

وی افزود: بررسی سازمان کشاورزی و خوار و بار جهانی (fao) نشان می دهد که تراکم جمعیت در اراضی کشاورزی در قاره آسیا با داشتن ۳۱ درصد از اراضی قابل کشت و ۵۸ درصد جمعیت جهانی، حدود ۸ نفر برای هر هکتار زمین محاسبه می شود در حالی که این رقم برای ایران حدود ۴ نفر در هر هکتار است؛ با وجود وسعت زیاد کشور اما وجود مناطق کوهستانی و بیابانی، شوری خاک و خاک قلیایی، سطح اراضی قابل کشت را بسیار محدود کرده است.

وی با اشاره به اهمیت افزایش تولید در واحد سطح، گفت: با وجود این که گلخانه داری انجام اقدامات اساسی همچون استفاده از روش های تغذیه ای درست، روش های تولید گلخانه ای و بهره گیری از تکنیک های جدید برای بهره برداری فشرده از زمین را می طلبد اما در راستا حتی کشاورزانی که اراضی کوچک و محدودیت آبی دارند هم قادر به کسب درآمد کافی خواهند بود.

وی در خصوص بازار پسندی محصولات گلخانه ای، اظهار کرد: برای تولید محصولات گلخانه ای از بذر خالص و اصلاح شده استفاده می شود از این رو کیفیت محصولات تولید شده بسیار بالا بوده و علاوه بر بازارپسندی خوب در داخل کشور امکان صادرات محصولات تولیدی نیز وجود دارد که از نظر اقتصادی برای تولید کننده از اهمیت بالایی برخوردار است.

نقشی ادامه داد: در کشت های گلخانه ای امکان استفاده از آبیاری تحت فشار (قطره ای) وجود دارد که موجب صرفه جویی قابل توجهی در مصرف آب می شود؛ همچنین کوددهی از طریق آب آبیاری و یا سموم حشره کش همراه آب آبیاری جهت کنترل آلودگی های خاک از دیگر مصادیق این نوع

سیستم آبیاری است.

وی افزود: در آبیاری قطره‌ای می‌توان بر میزان رطوبت گلخانه کنترل بهتری داشت که در نتیجه موجب کنترل بیماری‌های قارچی می‌شود که در رطوبت بالای ۷۰ درصد فعالیت می‌کنند؛ در روش آبیاری جوی و پشته یا کرته برخلاف سیستم قطره‌ای، رطوبت افزایش می‌یابد.

وی با بیان اینکه یکی از مزایای گلخانه‌ها، تولید محصولات در خارج از فصل است، گفت: تولید محصول در خارج از فصل معمول، می‌تواند افزایش قیمت محصول را در پی داشته باشد، که از نظر اقتصادی برای تولید کننده اهمیت زیادی دارد؛ همچنین با کشت گلخانه‌ای امکان پرورش و نگه داری گیاهان در خارج از موطن اصلی آن‌ها امکان پذیر است.

کارشناس مسئول گلخانه‌های آذربایجان شرقی، زودرسی و پیش‌رسی برخی محصولات را از مزایای کشت گلخانه‌ای برشمرد و گفت: در تولید سبزی و صیفی، زودرسی عامل مهمی در کسب درآمد بیشتر است که تولید کننده با داشتن علم و مهارت روش‌های پیش‌رس کردن می‌تواند یک سری از محصولات را زودتر از موعد مقرر، تولید و به بازار عرضه کند.

وی در خصوص معایب کشت گلخانه‌ای نیز گفت: سرمایه گذاری اولیه برای گلخانه داری زیاد است و عمده سرمایه نیز فقط صرف احداث گلخانه می‌شود؛ البته در صورت مدیریت صحیح تولید، در مدت سه تا پنج سال این هزینه باز خواهد گشت.

وی با اشاره به بالا بودن هزینه جاری در گلخانه داری، اظهار کرد: در این نوع از کشت محصولات نیاز به مراقبت پیوسته وجود دارد، زیرا اندکی غفلت ممکن است باعث خسارت جبران ناپذیر شود مثلاً کاهش ناگهانی دمای گلخانه در یک شب سرد زمستان همه‌ی محصول را از بین خواهد برد.

سرویس خبری: کشاورزی